

Ny modtagermodel

for børn i dagtilbud og skole

Indhold

Indledning	3
Dagtilbud	5
Skole	6
Differentierede tilbud, der modsvarer børnenes behov, herunder særlige forløb for børn, som ikke har haft et almindeligt skoleforløb	6
En styrket faglig visitation	8
Faglig progression og systematik	9
Kapacitet	10
Implementering	11

Udgivet af

Børne- og Ungdomsforvaltningen
Gyldenløvesgade 15

tekst: Center for policy

www.kk.dk

Indledning

Visionen for en ny og mere fleksibel modtagermodel er, at alle nytilkomne tosprogede børn og unge i København får de bedste muligheder for at indfri deres fulde potentiale og de bedste vilkår for livsduelighed og chancelighed.

Målet for modtagerområdet er overordnet set det samme som på almenområdet. Kommunen har med andre ord de helt samme ambitioner for alle børn, nemlig at:

- udfordre alle børn og unge, så de bliver så dygtige, de kan
- mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
- styrke tilliden til og trivslen i folkeskolen blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis

Ambitionen er, at alle børn så hurtigt som muligt integreres i dagtilbud og skoler, og det skal være det enkelte barns faglige og sproglige progression, der er bestemmende for tempoet og vejen.

Modellen tager udgangspunkt i Børne- og Ungdomsudvalgets (BUU) beslutning om, at den nye modtagelsesmodel skal have fokus på barnets faglige og sociale progression, og at modellen samlet set skal sikre:

1. Differentierede tilbud, der modsvarer børnenes behov, herunder særlige forløb for børn, som ikke har haft et almindeligt skoleforløb
2. En styrket faglig visitation ifm. modtagerforløb som skal sikre, at eleverne får det rette tilbud
3. Styrket og hurtigere udslusning til almenområdet
4. En bevillingsmodel, der understøtter en mere fleksibel model med hurtigere udslusning
5. Et kompetenceløft som sikrer, at medarbejderne i modtagelsesklasser og ledere af modtagelsesklasser har den nødvendige og opdaterede viden om dansk som andetsprog
6. At såfremt en mere fleksibel model viser sig billigere, skal midlerne forblive på området, og såfremt en ny model overstiger de nuværende udgifter, kan dette dækkes ved budgetforhandling eller holdes inden for egen ramme
7. At der både i modtagerklasser og i miljøet omkring de klasser, hvor eleverne har deres almindelige skolegang, arbejdes på at rekruttere pædagogisk personale, som også behersker elevernes modersmål.

Modellen er udviklet i dialog og samarbejde mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen, en følgegruppe af skoleledere, netværk af modtagelsesklasselærere og DSA-vejledere samt lærere i Valby/Vesterbro/Kgs. Enghave (VVK), der har været i London og få inspiration til modtagelse af børn med flygtningebaggrund, en tværfaglig arbejdsgruppe om dagtilbud,

pædagoger og ledere af daginstitutioner samt forældreorganisationerne Brug Folkeskolen og Skole og Forældre samt de faglige organisationer på koordinationsmøder. Modellen har ligeledes været til drøftelse i LokalMED på de skoler, der i dag har modtagerklasser, ved de faglige organisationer og forældreorganisationer. Input fra inddragelsesprocessen er behandlet i bilag 3.

Den nye modtagelsesklassemodel ændrer ikke på forældrenes rettigheder i forhold til skolevalg. Det betyder, at hvis en tosproget elev vurderes at have et ikke uvæsentligt behov sprogstøtte på dansk kan eleven visiteres til modtagelsesklasseforløb. I yderste konsekvens kan forældrene reelt fratages retten til det frie skolevalg, jf. Folkeskolelovens § 5 stk. 7. Det er yderst sjældent at forældrene efter dialog, ikke accepterer tilbuddet om M-klasse. Når eleven er færdig i modtagerforløb har eleven ret til enten at fortsætte sin skolegang på den skole eleven har gået på modtagerhold, at starte på sin distriktsskole ("det dobbelte retskrav"), eller at bruge det frie skolevalg.

Nedenstående beskrives en ny modtagermodel med udgangspunkt i BUU's syv mål herfor.

Dagtilbud

Vigtigst:

- Direkte integration i dagtilbud
 - Systematisk visitation af *alle* børn
 - Brug af PLUS-pladser til sprogligt udfordrede eller socialt udsatte børn
 - Kompetenceudvikling til institutioner med PLUS-pladser
-

I København er der fokus på tidlig indsats – også når det gælder nyankomne børn. Derfor indeholder modellen også en opkvalificering af praksis på dagtilbudsområdet. Når kommunen modtager nyankomne børn på 0 til 6-årsområdet, er det praksis at integrere børnene direkte i dagtilbud. Børn med flygtningebaggrund visiteres i VVK til PLUS-pladser. Denne praksis fastholdes, dog skal visitationen i fremtiden finde sted på et styrket fagligt grundlag, med afsæt i barnets behov og ressourcer.

Gruppen af nyankomne børn er meget mangfoldig, og rummer både børn med flygtningebaggrund, børn, der er blevet familiesammenført, børn af forældre, der pga. arbejde er flyttet til Danmark m.fl. Det betyder, at børnene og deres familier har vidt forskellige behov og ressourcer. Nyankomne børn kan visiteres til en PLUS-plads, hvis de enten er i risiko for socialt udsathed eller sprogligt udfordrede. De nyankomne børn, der ikke skal i PLUS-plads, tilbydes en almindelig daginstitutionsplads. Der etableres fremover en systematik omkring *alle* nyankomne børn, så de får det bedste og mest hensigtsmæssige pædagogiske tilbud.

Institutioner med særlige kompetencer

Nyankomne børn uden danskkundskaber bor i hele byen, og det er derfor nødvendigt, at der i alle fem områder er institutioner, som har kompetencer, der matcher de nyankomne børns behov. Udvalgte institutioner kompetenceudvikles til at modtage nyankomne børn. Antallet af institutioner vil afhænge af antallet af børn.

To-trinsmodel

Fem daginstitutioner i VVK har indtil videre modtaget flygtningebørn fra Ottiliavej. På baggrund af de første erfaringer udvælges de institutioner, der fremover skal være særligt rustet til at modtage nyankomne børn. Disse institutioner skal indgå i et kompetenceudviklingsforløb (se bilag 4 om kompetenceløft). På sigt udbredes modellen til hele byen, men i en overgangsperiode på 4-6 mdr. skal institutionerne i VVK fungere som en slags "kompetenceenheder", der kan videregive gode erfaringer til andre områder/institutioner, fx i forbindelse med, at flygtningebørn skifter bopæl fra midlertidig bolig på Ottiliavej til fast bolig i et andet område.

Der er fremsat lovforslag om ændring af sprogvurderinger og sprogstimuleringsstilbud. Hvis dette vedtages, vender forvaltningen tilbage med en særskilt sag herom.

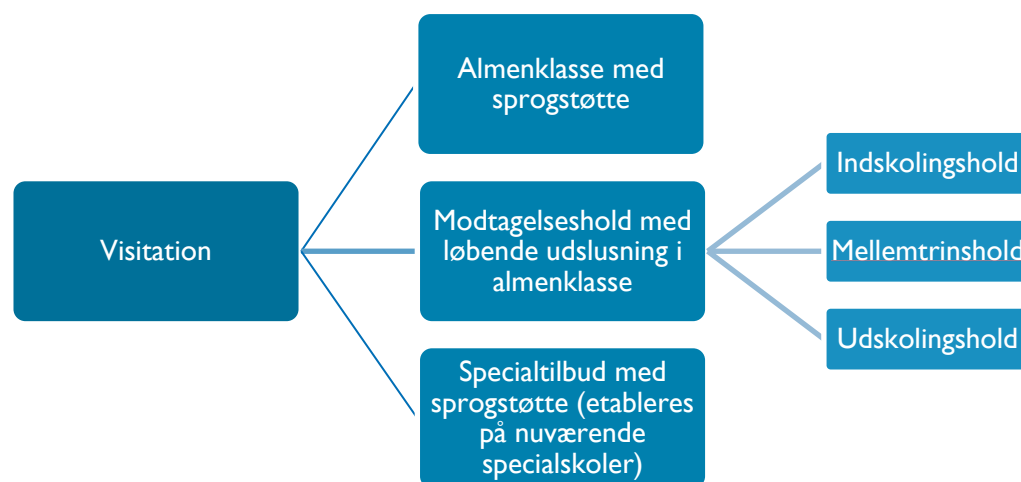
Skole

Vigtigst:

- Styrket faglig visitation
 - Flere og mere differentierede tilbud
 - Tættere og hurtigere tilknytning til almenmiljøet
 - Systematisk brug af elevplaner med fokus på elevens progression samt løbende vurdering af delvis og fuld udslusning
 - Opnormering af to-voksentiid i modtagerklasser
 - Opkvalificering af specialtilbud
-

Differentierede tilbud, der modsvarer børnenes behov, herunder særlige forløb for børn, som ikke har haft et almindeligt skoleforløb

Hvis visitationen vurderer, at eleven har tilstrækkelige danskundskaber, og det er hensigtsmæssigt, kommer eleven direkte i almentilbud uden sprogstøtte. Hvis det ikke kan lade sig gøre, indeholder modellen overordnet tre typer af tilbud til elever.

I. Almenklasse med sprogstøtte

Hvis visitationen vurderer, at det er muligt, bliver eleven indskrevet og starter direkte i almenklasse med sprogstøtte.

Det er den skole, som eleven indskrives på, der selv tilrettelægger sprogstøtten efter elevens behov. Det sker gennem tæt koordinering med skolens pædagogiske læringscenter og ressourcecenter. Sprogstøtten kan eksempelvis udmøntes ved at:

- Almenlæreren eller DSA-vejlederen på almenskolen giver sproglig støtte til eleven

- Undervisningen tilrettelægges med sprogunderstøttende metoder og tilgange, så den nyankomne elev kan deltage i fagundervisningen

Det team, som modtager eleven, får støtte til elevens inklusion i klassen og til anvendelsen af sprogindlærende og sprogunderstøttende metoder og tilgange i undervisningen. Støtten justeres efter teamets behov og kan eksempelvis udmøntes i, at:

- Teamets lærere fra visitationsprocessen får kendskab til elevens faglige og sproglige ressourcer, inden eleven starter
- Der udbydes kompetenceudviklingsforløb i, hvordan man indtænker basisdansk og sprogindlæring i undervisningen
- Teamet tilbydes vejledning fra DSA-vejleder med indgående kendskab til DSA og basis dansk
- Metodekatalog på mitBUF (eller anden portal)
- DSA-vejlederen på skolen får mulighed for kompetenceløft indenfor basisdansk og yder vejledning til læreren

2. Modtagelseshold med løbende udslusning i almenklasse

For at sikre færre overgange mellem modtagelsestilbuddene, omdøbes modtagelsesklasserne i den nye model til hold, som dækker følgende klassetrin¹:

- Indskolingshold for 5-9 årige (Svarende til 1.-3. klassetrin)
- Mellemtrinshold for 10-13 årige (Svarende til 4.-6.klassetrin)
- Udskolingshold for de 14-16 årige (Svarende til 7.-9.klassetrin)

Det forventes, at langt størstedelen af 0. klasses eleverne integreres direkte i almenklasser med sprogstøtte ligesom i daginstitutionerne. Vurderer visitationen at nogle 0. klasses elever ikke kan integreres direkte med sprogstøtte vil de i stedet indgå i indskolingsholdene. Af loven fremgår det, at et hold max. må strække sig over tre klassetrin. Derfor vil elever i 0. klasse, som er vurderet til at skulle i M-klasse, blive visiteret til skoler, hvor der er mere end et M-klasseindskolingshold, hvor de derved kan fordele eleverne.

Klasseloftet ved skolestart ændres fra nuværende max. 12 til max. 14 ved skoleårets start. Ved at sikre bedre brobygning til almenmiljøet forventes det i praksis, at elevtallet vil være under 14 en stor del af skematiden i modtagelsesholdene. Samtidig frigiver opjusteringen af holdstørrelsen ressourcer, som øger tiden til to-voksenordning, hvilket giver fleksibilitet i forhold til fx holddeling.

Eleverne indskrives så vidt muligt på et hold i det område, hvor eleverne bor. Minimum hver tredje måned vurderes elevens progression ift. løbende og endelig udslusning til almenklasse. Det er således den enkelte elevs faglige og sproglige progression, der afgør hvornår og i hvilket omfang eleven udsluses med sprogstøtte på almenskole.

Modtagelseshold for udskolings elever

Erfaringerne viser, at det kan være vanskeligt at udsluse de ældste elever på modtagelseshold til folkeskolen inden for to år. Modellen indeholder et bydækkende udskolingstilbud med tre forskellige forløb, der skal sikre differentierede og specialiserede tilbud:

¹ § 4, stk. 5 i den nye bekendtgørelse om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog fastslår, at "En modtagelseskasse må højst omfatte tre klassetrin. Hvis eleverne overvejende har samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan en modtagelseskasse dog spænde over højst fem klassetrin." Forvaltningen er ved at afklare, om der er nogle udfordringer ift. lovgivningen at slå undervisningen af 0-3. klassetrin sammen.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183352>

- I. Første forløb målrettes elever, som vurderes indenfor 6-12 måneder at blive klar til udslusning i almenklasse i folkeskolen. Eleven gennemfører 9. klasses prøver i almenklassen.
- II. Andet forløb målrettes elever, hvor det vurderes mest hensigtsmæssigt, at eleven går i modtagelsesforløb i op til 2 år og gennemfører 9.klasses prøver/danskprøver 1-3 på udskolingsholdet.
- III. Tredje forløb målrettes de ældste elever, som vurderes ikke at profitere af de to ovenstående forløb, og derfor forventes udsluset til fortsat modtagelsesforløb på ungdomsskolen i Hindegade efter endt modtagelseshold i folkeskolen. Eleven gennemfører således 9. klasses prøver/danskprøver 1-3 på Hindegade hvis muligt.

Det afgøres ved visitationen, hvilket udskolings tilbud eleven indskrives i på baggrund af en vurdering af elevens faglige og sproglige kompetencer.

Modtagelsestilbuddet på Ungdomsskolen i Hindegade for 16-17-årige fastholdes, da det giver fleksible muligheder for sprogundervisning. Mulighederne for at øge elevernes tilknytning til fritids-, forenings- og arbejdsliv undersøges.

Modtagelseshold til elever, der ikke er alfabetiserede

Elever, der ikke tidligere har gået i skole, får en plads i modtagelsestilbud med kompetencer inden for analfabetisme. Erfaringen fra den nuværende modtagelsesmodel er, at det kræver særlige kompetencer at undervise elever, som ikke er alfabetiseret på eget sprog. Dette modtagelsesforløb forventes at være af længere varighed end ovenstående modtagelseshold² med mulighed for løbende udslusning til almenklasse. Det vurderes på sigt, om modtagelsestilbuddene bliver tilstrækkeligt differentierede til, at elever, som ikke er alfabetiserede, kan visiteres til almen modtagelseshold.

3. Specialtilbud med sprogstøtte

Tosprogede elever, som har brug for specialpædagogisk bistand, skal kunne visiteres til et specialtilbud på lige fod med de øvrige elever i Københavns Kommune. Det skal derfor gennem kompetenceudvikling sikres, at de nuværende specialtilbud er kvalificerede til at undervise elever med dansk som andetsprog. Dette skal ske for at sikre en større bredde i modtagelsestilbud til elever, som ikke taler dansk, og som har særlige behov.

En styrket faglig visitation

I den nuværende model er det distriktsskolen sammen med forvaltningen, som er ansvarlig for visitationen til modtagelsestilbud. Det sker i dag primært ud fra en vurdering af om eleven taler dansk, og hvilket modtagertilbud i byen der har plads.

For at sikre at eleverne får de rigtige modtagelsestilbud, skal visitationen baseres på en vurdering af elevernes faglige og sproglige kompetencer. En større systematik og tydeligere retningslinjer i ind- og udslusningsprocesser understøtter den faglige ambition om, at eleverne gennem relevante modtagelsestilbud hurtigere udsluses til almenklasser. For at sikre dette indføres en områdevis visitation, som kan kobles med områdernes visitationsenhed, som visiterer nyankomne flygtninge til dagtilbud og skole.

Følgende er centralt i en styrket, faglig visitation:

- Visitationsenheden udgøres af ressourcepersoner i området. Der er behov for, at der i visitationsenheden også indgår en lærerressource, der kan foretage de faglige vurderinger af elevens faglige og sociale udgangspunkt. Hvis en elev skal visiteres til modtagelseshold eller hvis der er tvivl om, hvorvidt eleven kan starte

² Jf. bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183352>

direkte i almenklasse, vil det altid være den områdevisse visitationsenhed, der foretager vurderingen.

- Der skal i visitationen i højere grad tages stilling til det enkelte barns behov. Jo yngre barnet er, jo højere er sandsynligheden for, at barnet med fordel kan starte direkte i almenklasse med sprogstøtte. Der skal udarbejdes et materiale/redskab, som visitationen kan benytte til at udarbejde vurderinger af elevens udgangspunkt og behov.
- Der må maksimalt gå 10 dage fra forældrene henvender sig, til eleven får skoletilbud.
- Dialog med forældrene om elevens faglige, sproglige og sociale kompetencer og øvrige baggrund er central for at sikre en succesfuld start i modtagelsestilbud

Faglig progression og systematik

Der udarbejdes en bydækkende skabelon for udvidede elevplaner, som det pædagogiske personale kan bruge til systematisk at følge elevernes faglige, sproglige og sociale progression. Der fastsættes krav om, at elevplanerne revideres hver 3. måned, hvor undervisere og skolelederen gør status på elevernes progression og plan for udslusning. Revideringen af elevplanerne drøftes med forældre og elev.

En begyndende udslusning iværksættes til almindelig klasse med alderssvarende elever, når eleven vurderes at kunne profitere af det, dog senest efter 3 måneder (medmindre der er særlige forhold, der taler imod dette). Hver 3. måned vurderes det i elevplanen, om udslusningen kan øges, og hvornår endelig udslusning kan finde sted. Skolen skal i udslusningen gøre brug af skoleskiftsystemet, for at skabe systematik i overgangen fra modtagelseshold til distriktsskolen.

En central opgave for ledelsen af modtagelseshold er derfor at sikre en systematik omkring opfølgningen på elevernes faglige og sociale progression. Det sker bl.a. gennem kvartalsmøder med underviserne om elevernes progression. Herudover er det afgørende, at ledelsen skaber tydelige samarbejdsaftaler med skolerne, som eleverne udsluses til, om elevens faglige, sproglige og sociale progression med henblik på at sikre et systematisk og helhedsorienteret arbejde med elevernes indskrivning på modtagelseshold og udslusning til almenklassen.

Kapacitet

Den nye modtagermodel tager udgangspunkt i den nuværende kapacitet, jf. nedenstående. Det vil sige, at hvert område som udgangspunkt har modtagerhold for indskoling og mellemtrin. Udskolingen og specialtilbud samles som udgangspunkt i bydækkende tilbud.

Område	Nuværende placering	Klasser	Kapacitet
Område Amager	Gerbrandskolen	M0 og M1	24
	Sundbyøster Skole	M1 og M2	24
Område Indre by/Østerbro	Christianshavns Skole	M2 og M3	24
	Kildevældsskolen	M2	24
	Langelinieskolen	M2	12
	Skolen På Strandboulevarden	M0 og M1	24
Område Nørrebro/Bispebjerg	Grøndalsvængets Skole	M0, M2 og alfa	36
	Lundehusskolen	M2	24
	Nørrebro Park Skole	M0 og M1	24
	Rådmandsgades Skole	M3	24
	Utterslev Skole	M0 og M1	24
Område Valby/Vesterbro/Kgs. Enghave	Bavnehøj Skole	M3	24
	Lykkebo Skole	M0 og 2xM1	36
	Vesterbro Ny Skole	M2	24
	Vigerslev Allés Skole	M0, M1 og M2	36
Område Vanløse/Brønshøj	Bellahøj Skole	M0 og M1	24
	Korsager Skole	M3	24
	Tingbjerg Heldagsskole	M0	12
Hovedtotal - antal elever			444

I det omfang modtagertilbuddene ønskes placeret på skoler med en lav tosprogsprocent eller ønskes samlet på færre skoler vil det indebære udgifter til bygningsudvidelser og nyanlæg, og det indgår derfor ikke i forvaltningens forslag.

Implementering

Implementeringen af modellen vil ske som en gradvis indfasning over tre skoleår. Indfasningen begynder det kommende skoleår 2017/18, og modellen vil være fuld indfaset fra skoleåret 2020/21. Modellen kræver store ændringer fra den praksis, der i dag er på området, hvilket tager tid og kræver kompetenceudvikling. Flere af de faglige elementer i modellen skal udmøntes i konkrete redskaber og metoder. Nogle af disse redskaber er udviklet andre steder og nogle er på vej. UVM er eksempelvis i gang med at udvikle screeningsmateriale, vejledninger og inspirationsmateriale. Dette vil blive færdigt i løbet af skoleåret 2017/2018, og det vil naturligvis også være en del af implementeringsplanen at kigge på og arbejde med det, når det kommer. Derudover vil den nye bevillingsmodel ligeledes blive indfaset gradvist over to år, så erfaringerne indarbejdes løbende i dialog med sektoren. Den nye grundtildeling vil først slå igennem fra skoleåret 2018/19, da økonomien for næste skoleår allerede er udmeldt. Visitationen bliver etableret områdevis fra skoleåret 2017/18 og udviklingen og implementeringen af de faglige redskaber og metoder bliver løbende kvalificeret i et samarbejde mellem forvaltningen og visitationsenhederne. Den praksisnære kompetenceudviklingen vil ske over tre år. De udvidede elevplaner bliver introduceret i det kommende skoleår og arbejdet med dem bliver kvalificeret og udvidet i takt med, at vi får erfaringer med dem.

Opfølgningen på arbejdet med den nye model sker i de eksisterende rammer for opfølgningen på den faglige kvalitet.

Nedenfor er en overordnet plan for den gradvise indfasning af modellen.

	Skoleår 17/18	Skoleår 18/19	Skoleår 19/20
En styrket faglig visitation	Faglig visitation alle nytilkomne børn til dagtilbud og skole		
Klasser/hold	M0, M1, M2, M3	M1, M2, M3	M1, M2, M3
Direkte integration med sprogstøtte	10 pct. flere end i dag*	20 pct. flere end i dag	20 pct. flere end i dag
Udslusning fra modtagelseshold til almenklasse	Uændret fra i dag	10 pct. hurtigere end i dag	20 pct. hurtigere end i dag
Faglig progression og systematik	Udvidede elevplaner introduceres. Kompetenceudvikling	Systematisk arbejde med udvidede elevplaner. Kompetenceudvikling	Systematisk arbejde med udvidede elevplaner. Kompetenceudvikling

Klasseloft ved årets start	12	14	14
Økonomi	Nuværende bevillingsmodel, inkl. Midler til direkte integration	Bevillingsmodellen indfases inkl. Effektivisering.	Fuldt indfaset inkl. Effektivisering. Hvis der sker hurtigere integration i almenklasser, bevares midlerne på området

*I kraft af den stigende flygtningestrøm det kommende år forventes det at kapacitetsudnyttelsen kan optimeres nok til at frigive midler direkte integration inden for rammen i skoleåret 17/18.